

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВИЙ СЕМІНАР

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-професійна програма «Політологія»

Спеціальність С2 Політологія

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри політичних наук
Протокол № 02 від 26.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Монолатій І.С.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до курсу.
3. Мета та цілі курсу.
4. Компетентності.
5. Результати навчання.
6. Організація навчання курсу.
7. Система оцінювання курсу.
8. Політика курсу.
9. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Науковий семінар
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)– доктор філософії (PhD)
Викладач (-і)	Дерев'янюк Сергій Миронович
Контактний телефон викладача	+38(034)259-61-46
Е-mail викладача	serhii.derevianko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Цикл професійно-наукової підготовки. Нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=54&id_cou=8921
Консультації	Упродовж вивчення курсу щосереди з 14.00 до 16.00 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна “Науковий семінар” є нормативною дисципліною циклу професійно-наукової підготовки освітньої програми підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. Має прикладний характер, покликана сформулювати у політологів-науковців набір необхідних компетентностей щодо ведення науково-дослідної роботи на основі методологічних та концептуальних засад наукового пізнання; принципів та методів наукового дослідження, вироблених у науці загалом та політології, зокрема. Вивчення дисципліни передбачає досягнення методики написання та оформлення політологічних наукових досліджень. Проводиться упродовж семи семестрів навчання в аспірантурі (3 кредити ECTS).</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу : здобуття аспірантами знань про організацію та результати наукової діяльності у професійно-орієнтованих напрямках (політологія, міжнародні відносини), формування компетенцій і професійних навичок самостійної науково-дослідної роботи у галузі політичних наук, відповідно до вимог та у зв'язку з підготовкою кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії та апробації й презентації результатів дослідження.</p> <p>Основними завданнями навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення здобувачів з актуальними науковими проблемами в рамках обраної ними освітньої програми; - формування у здобувачів розуміння сутності системи наукової творчості, навичок науково-дослідницької роботи, її планування та проведення; - освоєння технології підготовки докторської кваліфікаційної роботи; - вивчення методики апробації й презентації результатів дослідження (у формі наукових доповідей), створення наукових праць, правил їх оформлення та публікації; - освоєння навичок публічного захисту результатів науково-дослідної діяльності шляхом подання та публічне обговорення проміжних результатів наукових досліджень здобувачів; - набуття навичок здатності працювати в проєктній команді, вирішуючи окремі частини загальних задач; - апробація результатів наукових досліджень здобувачів <p>На основі отриманих теоретичних знань передбачається :</p> <ul style="list-style-type: none"> – виробити у здобувачів навички формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; застосовувати отримані теоретичні знання у науково-дослідній роботі; – удосконалити вміння вести пошук, добір та опрацювання наукової інформації джерел і 	

літератури з теми дослідження; формулювати методологічну основу та засади дослідження; робити узагальнення і висновки; навички представлення результатів власних наукових досліджень (у тому числі іноземною мовою), аналізу здобутків науковців щодо нових результатів, концепцій і теорій, кваліфікованого ведення наукових дискусій; грамотно використовувати понятійний апарат, термінологію, професійну лексику.

4. Компетентності

Інтегральна компетентність

ІК01. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному середовищі.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК01. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.

СК02. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей.

СК03. Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері політичних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. С

К05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері політичних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконаних досліджень.

СК06. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їхньої реалізації.

СК07. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку політичних наук.

5. Результати навчання

Результатами вивчення навчальної дисципліни «Науковий семінар» мають бути отримання таких знань, умінь та навичок, визначених Стандартом вищої освіти зі спеціальності 052 Політологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 903 від 25.07.2023 р. (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/26.03.2024/052-Politolohiya-dok.filosofiyi-903-25.07.2023.zi%20zminamy-393.vid.26.03.2024.pdf>) :

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми політичних наук державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних наукових виданнях.

РН03. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

РН04. Формулювати проблеми, конструювати дизайн та використовувати кількісні та якісні методи під час проведення теоретичних та/або прикладних досліджень.

РН05. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН06. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН08. Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі політичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	60
самостійна робота	30

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
перший-сьомий	політологія	перший-четвертий	нормативний

Тематика курсу

Перший рік навчання

Перший семестр

Тема 1. Мета і завдання наукового семінару, предмет дослідження та роль у підготовці доктора філософії.

Тема 2-3. Сучасна проблематика політологічних досліджень.

Тема 4. Організація та етапи виконання кваліфікаційного дисертаційного наукового дослідження.

Тема 5. Структура кваліфікаційної наукової праці.

Другий семестр

Тема 6. Оформлення проміжних результатів науково-дослідної роботи.

Тема 7. Захист елементів актуальності наукового дослідження.

Тема 8. Захист елементів об'єкту, предмету та гіпотези наукового дослідження.

Тема 9-10 Захист елементів методологічної основи наукового дослідження.

Другий рік навчання

Перший семестр

Тема 11. Навчально-педагогічна діяльність здобувачів.

Тема 12. Написання тез доповіді на міжнародній / регіональній науковій (науково-практичній) конференції.

Тема 13. Підготовка до виступу на науковій конференції.
 Тема 14. Методика написання наукової статті у фахових виданнях.
 Тема 15. Методологія пошуку фахового видання для апробації результатів дослідження.

Другий семестр

Тема 16. Основні дослідницькі підходи сучасної політичної науки.
 Тема 17. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи.
 Тема 18. Джерела і методи збору даних.
 Тема 19. Емпіричні методи науково-дослідної роботи.
 Тема 20. Аналітичні процедури науково-дослідної роботи з політичної науки.

Третій рік навчання

Перший семестр

Тема 21. Наукові дослідні роботи й гранти : пошук та оформлення заявки/проєкту.
 Тема 22. Понятійно-категоріальний апарат наукового дослідження: методика застосування.

Тема 23. Особливості викладу результатів дослідження у структурних частинах тексту. Техніка написання тексту.

Тема 24. Узагальнення та висновки дисертаційного дослідження: структура та зміст.

Другий семестр

Тема 25. Захист елементів наукової новизни і практичної значущості наукового дослідження.

Тема 26. Оформлення результатів наукового дослідження.

Тема 27. Оформлення списку використаних джерел у дисертаційній роботі.

Четвертий рік навчання

Перший семестр

Тема 28. Написання анотації дисертаційного дослідження.

Тема 29. Вимоги до оформлення дисертаційного дослідження.

Тема 30. Порядок підготовки до захисту дисертаційного дослідження.

Перелік питань для обговорення на семінарських заняттях, список літератури для підготовки та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання визначені робочою навчальною програмою навчальної дисципліни та розміщені в системі дистанційного навчання.

7. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Структура розподілу балів передбачає: 1) відповідей на семінарських заняттях – 50 балів (не менше однієї оцінки на семінарських заняттях у кожному семестрі); 2) виконання індивідуальних науково-дослідного завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми відповідно до теми дисертаційної роботи – 10 балів (з них 7 балів – за проєкт, 3 бали – за представлення). Загальна кількість – 50 балів. Підсумковий контроль – залік проводиться згідно графіку навчального процесу в останній місяць сьомого семестру і виставляється за результатами виконання аспірантом передбачених навчальною програмою видів робіт. Загальна кількість – 100 балів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Відповідь здобувача на семінарському занятті оцінюється</p>

	за 100-бальною системою за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – залік) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.

8. Політика курсу

Політика вивчення навчальної дисципліни “Науковий семінар” передбачає набуття здобувачами визначених компетентностей через: аудиторну (семінарські та практичні заняття) та позааудиторну роботу (самостійне опрацювання окремих тем, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, використання можливостей системи дистанційного навчання, виробнича практика).

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://cnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. У випадку встановлення вияву академічної недоброчесності викладач пропонує здобувачеві повторно виконати передбачений навчальною програмою курсу вид роботи.

Консультації викладача, відпрацювання здобувачами пропущених аудиторних занять, отриманих незадовільних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00-16.00 год.

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(Редакція 3\) \(введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.\)](#)

Можливе зарахування окремих тем через проходження відповідних курсів на різних дистанційних платформах.

9. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 37–38. Ст. 2004 ; поточна ред. – Ред. від 05.11.2025. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Про науку і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25; поточна ред. – Ред. від 12.02.2025. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261. Поточна ред. – ред. від 19.04.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>

4. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження

ступеня доктора філософії : Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (з наступними змінами); поточна ред. – Ред. від 08.05.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>

5. Вимоги до оформлення дисертації : Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2017 № 40 (з наступними змінами); поточна ред. – Ред від 12.07.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

6. Положення про введення в дію програми педагогічної практики здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Схвалено Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 4 від 27 квітня 2020 року). Введено в дію наказом ректора ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (№ 253 від 01.06.2020 р.). URL: https://vad.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/156/2020/09/253_01.06.2020.pdf

7. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника”. Розглянуто та схвалено Вченою радою (протокол № 3 від 28.03.2023 р.). Введено в дію наказом ректора № 190 від 05.04.2023 р. URL: <https://vad.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/25/2023/04/polozhennia-pro-pidhotovku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii-ta-doktora-nauk-redaktsiia-3.pdf>

8. Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника : Розглянуто та схвалено Вченою радою (протокол № 2 від 22 лютого 2022 р.) 3.Надано чинності: наказом ректора № 149 від 31.03.2022 р. URL: <https://vad.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/25/2022/04/Додаток-до-наказу-№149-від-31.03.2022-Положення-про-порядок-присудження-ступеня-доктора-філософії.pdf>

9. Освітньо-наукова програма «Політологія» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» : Затверджено Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 1 від 30 січня 2024 року). Введена в дію з 01 вересня 2024 року наказом ректора № 29/06-06-с від 3 січня 2024 року. URL: <tps://nmv.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/22/2025/09/052-op-politologhiia-phd-2024.pdf>

Підручники і навчальні посібники:

10. Бебик В. М. Політологія : теорія, методологія, практика : підручник. Київ : МАУП, 1997. 248 с.

11. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. [Відп. ред. І. В. Хронюк];. 2-е вид., стер. Київ : МАУП, 2001. 383 с.

12. Вдовичин І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. 247 с.

13. Денисенко В. М., Матвієнків С. М., Штерн В. Ю. Політологія. Вступ до спеціальності : підручник. Рек. МОН. Львів : Астролябія, 2007. 360 с.

14. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ: Центр учб. літ. 2011. 144 с.

15. Науковий семінар : матеріали до хрестоматії з навчальної дисципліни “Науковий семінар” (для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня – доктор філософії) за спеціальністю 052 “Політологія”. Електрон. навч. посіб. / Упорядник С. М. Дерев’яно. Івано-Франківськ : ПНУ, 2021. 25 с.

16. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад’юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

17. Політична наука: Методи досліджень : підручник. Рек. МОН. / За ред. О. А. Габрієляна. Київ : ВЦ “Академія”, 2012. 320 с. Серія “Альма-матер.

18. Петровський П. М. Методологія наукового дослідження в галузі державного управління : навч. посіб. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2015. 240 с.
19. Прикладна політологія : навч. посіб. Рек. МОН / За ред. В. П. Горбатенка. Київ: ВЦ "Академія", 2008. 472 с. Альма-матер.

Монографії та статті

20. Актуальні проблеми політики, інформації та безпеки : монографія / [за ред. Марчука В. В.]; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника ; Факультет іст., політол. і міжнар. від-н. Івано-Франківськ : Ярина, 2022. 310 с.
21. Бабкіна О. В. Методологія дослідження політичного життя суспільства . *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. [зб. наук. праць] / ред. рада: В. П. Андрущенко (голова). Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. Вип. 2. С. 3–8.
22. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. [Відп. ред. І. В. Хронюк]; 2-е вид., стер. Київ : МАУП, 2001. 383 с.
23. Вісник Прикарпатського національного університету. Серія: Політологія [Наукове фахове видання категорії «Б». 2006–2025 pp.]. URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/editorial>
24. Ганжуров Ю. Контент-аналіз у політичних дослідженнях преси. *Політичний менеджмент*. 2004. № 3. С. 30–35.
25. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. Київ : Генеза, 2006. 395 с.
26. Дерев'янка С., Клюба Р. Зловживання обмеженнями прав і свобод людини в умовах воєнного стану: загрози та наслідки для демократичного устрою. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія / Карпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Одеса : Гельветика, 2025. Вип. 21. С. 102–110. URL: <https://kpn.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/197/2025/10/vypusk-21.pdf>
27. Дерев'янка С. М. Безпековий вимір народовладдя в умовах гібридної війни. *Держава і право : зб. наук. пр. Серія. Політичні науки*. Вип. 87 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2020. С. 308–318.
28. Дерев'янка С. М. Засади майбутнього демократичного устрою України : підходи до їх формування в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми політики : Зб. наук. пр.* Одеса : Гельветика, 2024. Вип. 74. С. 53–61. URL: https://app.nuoua.od.ua/archive/74_2024/9.pdf
29. Дерев'янка С. М. Політико-правові засади референдумів в Україні : монографія; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ : Вид-во "Місто НВ", 2011. 847 с.
30. Дерев'янка С. Представницькі органи влади : стан легітимності в умовах воєнного стану. *Координати публічного управління. Електронне наукове фахове видання*. 2025. № 2(5). С. 189–222. URL: <https://kpu-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/110/106>
31. Дерев'янка С. М. Спроби легітимації рашистського окупаційного режиму через референдум та їх нікчемність. *Держава і право : зб. наук. пр.* Вип. 91 / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2022. С. 249–261. URL: <https://derzhava-i-pravo.com.ua/files/issues/Держава%20і%20право.%20Випуск%2091.pdf>
32. Зеленько Г. І. Методологія порівняльних досліджень. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова*. Київ, 2010. Вип. 3. С. 184–189.
33. Кармазіна М. Політична наука: предмет, структура, методологія. *Політичний менеджмент*. 2010. № 1. С. 19–33.

34. Короткий оксфордський політичний словник / Пер. з англ.; за ред. І. Макліна, А. Макмілана. Київ : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2005. 789 с.
35. Кобильник В. В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. *Політологічні студії*: Зб. наук. праць. 2011. Вип. 2. С. 54–65.
36. Кресіна І. О., Дерев’янка С. М. Віче як інститут установчої влади в новій Конституції України. *Віче*. 2016. № 11-12. С. 36–40.
37. Лозова В. І. Етика науковця. *Педагогіка та психологія*. 2011. Вип. 40(2). С. 47–51.
38. Неліпа Д. В. Системний аналіз в політології: теорія, методологія, практика. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Центр учб. л-ри, 2011. 311 с.
39. Політична енциклопедія. Редкол. : Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ : Парламентське видавництво, 2011. 808 с.
40. Політична наука: теорія, методологія, практика : монографія / [За ред. Климончука В. Й.]; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаніка ; Факультет іст., політол. і міжнар. від-н. Івано-Франківськ: Супрун В. П. 2021. 304 с.
41. Політологічний енциклопедичний словник // НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, Укр. Асоціація політологів. [Упоряд. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка]. 2-е вид., доп. і перероб. Київ : Генеза, 2004. 736 с.
42. Польовий М. А. Політичні процеси: теорія та практика моделювання : монографія. Одеса : Фенікс, 2011. 288 с.
43. Рафальський О. Політична наука в Україні: здобутки та перспективи. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2016. Вип. 3–4. С. 143–152.
44. Розвиток політичної науки : європейські практики та національні перспективи : матеріали VII Міжнар. гаук.-практ. конф. Чернівці, 17 квітня 2018 р. Чернівці : Букрек, 2018. 272 с.
45. Рубанов В. В. Теорія та методологія політичної аналітики : монографія. Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.
46. Федорчук О. О. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України: історія діяльності (кінець 80 років ХХ століття – початок ХХІ століття). *Молодий вчений*. 2016. № 7. С. 499–503.
47. Чальцева О. Проблеми організації порівняльних досліджень. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. 2011. Вип. 22. С. 8–17.
48. Шилін М. О., Дерев’янка С. М. Концептуальні засади визначення стратегії забезпечення державної безпеки України. *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 97 / Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України*. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2025. С. 104–117. URL: <https://derzhava-i-pravo.com.ua/files/issues/Держава%20і%20право.%20Випуск%2097.pdf>
49. Derevianko S., Derevianko O. Models of local referendum according to the constitutions of Ukraine and countries of Central and Eastern Europe: comparative-typological characteristics. *Samorząd terytorialne w Konstytucjach wybranych państw Europy Środkowo-Wschodniej : Zarys problematyki / Redakcja Iwona Lasek-Surowiec*. Chelm, 2018. S. 87–101.
50. Ozhohan, A., Derevianko, S., Karchevska, O., Pavlova, L., & Pashyna, N. (2023). Language as a political manipulation tool. *Amazonia Investiga*, 12(64), 237-248. [Індексовано в Web of Science Core Collection 2023-05-10]. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.64.04.23>. URL: <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2365>

Викладач — Сергій ДЕРЕВ’ЯНКО